

KVINDEBLADET

• HVAD VI VIL •

UDGIVET AF

KVINDELIG FREMSKRIDTSFORENING.

Nr. 20.

Udgaar hver Søndag. Abonnement 60 Øre
pr. Kvartal foruden Postpenge. Annoncer
pr. Petitlinie eller dens Plads 10 Øre.

København, Søndagen den 17. Maj 1891.

IV. Aargang.

Alle Klager over Uregelmæssigheder
Bladets Forsendelse bedes indgivet til
det Posthus, hvorfra Bladet udleveres.

Skolen og Livet.

I en Tid, hvor Skolereformer staar paa Dagsorden, vil det være klogt at se lidt inden for i Skolen; ti er der noget af det fra Fædrene overleverede, som trænger til Udluftning, da kommer denne Institution sikkert i første Række. Før Mennesket bliver sig selv bevidst, naar Skolen nemlig givet det en Form, som det sent eller aldrig forandrer, og i Følge Skolens Natur, har den en stærk Tilbøjelighed til at støbe Menneskene i en svunden Tids Former. Men da Livet i det sidste Par Menneskealdre har udviklet sig forholdsvis hurtigt, træder Skolens forældede Tilstand grellere frem nu end nogen Sinde tidligere. — Det er dog ikke min Hensigt at give en udførlig Kritik af den nuværende Skole, dels fordi det er gjort saa ofte i Forvejen, og dels fordi jeg da let vilde komme til at krænke en Stand, som jeg sætter højt, og, som jeg tror, sætter sine Kræfter ind paa at levere det bedst mulige Arbejde i Skolens Tjeneste.

Jeg vil kun fremsætte en eneste Anke mod Skolen, skønt ogsaa den er fremført før: *Der opereres for meget med Ordene og for lidt med Tingene.* Dertil kan i Virkeligheden alle Skolens Mangler føres tilbage. Her skal jeg kun berøre tre af de væsentligste:

1. Skolens første og vigtigste Fordring til Eleverne er og maa være, at de skulle sidde stille, og Humøret maa nedstemmes indtil de opfylder denne Fordring. Men den stilles til Væsener, hvis Natur er idel Bevægelse, og Følgerne udebliver ikke; ti hvor de ikke viser sig i Lyst til Spillopper og anden uheldig Beskæftigelse, der bliver Udslaget aandelig Søvn i lavere eller højere

Grad. Efter det Kendskab, jeg har til Børn i Alderen mellem Fødselen og det 15de Aar, saa ligger Uartighed ikke eller kun i ringe Grad i Barnenaturen, og mange stygge Egenskabers Opkomst, kan derfor kun forklares som Naturens Reaktion mod eller Svar paa virkelige eller formentlige Krænkelser af dens Ret. Ganske vist kan en stor Del af Børnenes Forseelser hidrøre fra Uvidenhed og mangelfuld Erfaring; men et Barn behøver ikke at blive ret gammelt, før det kan bringes til at indse, at det er dumt at være uartig; ti artige Børn blive begunstigede baade hjemme og ude, medens de uartige faa haarde Ord og Knubs ved enhver Lejlighed.

2. Skolen bliver kedelig; ti Børnene har i Begyndelsen kun Interesse for Tingene og senere for Billeder deraf, medens Ordene først faar Betydning for dem, naar de er fortrolige med Tingene selv. Dernæst giver Ordene ikke tilstrækkelig Variation, og den ensformige Gentagelse virker trættende, idet Barnesindet kræver hurtig Omveksling af Forestillingerne.

3. Skolen bliver overfladisk, idet den bygger paa Hukommelsens bevarende Evne fremfor paa Tankens genfrembringende Evne.

Hvor findes da Midlerne til at afhjælpe disse Mangler? Fra Midten af forrige Aarhundrede har vi gentaget med Rousseau, at det ikke saa meget kommer an paa at lære Børn Videnskaberne, som at lære dem at elske dem; og med Grundtvig har vi gentaget den samme Tanke paa Vers: „Endnu har ingen levet, som klog paa det er blevet, han først ej havde kær“. Men til Trods for vor gode Villie er vi endnu ikke naaede videre i Praxis, end at vi snarere lærer Børn at hade Videnskaberne.

Hvor stor Rousseaus Betydning end har været, har den endnu ikke afsat noget

direkte Spor i Skolen; dette er derimod Tilfældet med Grundtvig. Men for det første kan Grundtvigs pædagogiske Tanker kun gennemføres af Mænd, som tillige dele hans ejendommelige Livssyn, og for det andet er hans vigtigste Midler, Historieundervisning med Sagn og Sang; men paa Skolens Spiseseddel spille disse Fag dog nærmest Dessertens Rolle, medens de øvrige ligesaa udviklende og mere nærende Fag staar nogenlunde uberørte af den grundtvigske Bevægelse; og i det store og hele tør man vel nok sige, at den egenlige Børneskole er efter Grundtvig, som den var før ham. Dermed er ikke sagt, at der ingen Fremskridt er sket. Den stigende Kulturudvikling har medført større Humanitet i Behandlingen af Børnene, store Forbedringer i Lokaler, Materiel og Undervisningsmidler i det hele.

Først med Sløjden er Betingelserne komne til Stede for at Livet kan gennemtrænge Skolen, m. a. O. for at Skolen kan blive pædagogisk, d. v. s. at Kundskaerne kunne gives en saadan Form, at de med Velbehag modtages af de paagældende Elever. Sløjden bringer af nyt tre Ting: sig selv som Fag i Skolen, en ny Undervisningsmetode og et nyt Syn paa hele Undervisningen.

1. Sløjden som Fag kan ikke gøre Underværker, men den bringer et Lærestof, hvorved man i en tidlig Alder kan faa alle Børn i Tale, og dernæst har den i sig en Mulighed for at danne en anskuelig konkret Grundvold for en hel Del mere abstrakte Fag. Træsløjld, som her til Lands er bedst kendt, er sikkert den heldigste Sløjdart, som kan anvendes i Skolen, men for de yngste 3 à 4 Klasser er den uden væsentlig Betydning, baade i praktisk og pædagogisk Henseende, fordi de Opgaver, denne Sløj-